

การออกแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชน

5.1 การออกแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมริมน้ำ

วัตถุประสงค์ในการออกแบบ :

ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์พิเศษของเวียงคุกในหนองคาย ที่สามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเลียบแม่น้ำโขงโขง เป็นส่วนสำคัญของการวางแผนการท่องเที่ยวนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ใช้ทรัพยากรพื้นผิวน้ำโขงและทรัพยากรที่อยู่สองฟากของลำน้ำอย่างเต็มประสิทธิภาพ และความงามตามธรรมชาติของฝั่งน้ำทั้งสองประเทศที่ต่างกัน ออกแบบแหล่งท่องเที่ยวทางนิเวศวัฒนธรรม เน้นเอกลักษณ์ท้องถิ่น และวัฒนธรรมการล้าสัตว์และประมง เพื่อเสริมสร้างการใช้ประโยชน์ของการท่องเที่ยววันหยุดพักผ่อน

ภาพที่ 48 ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญของเวียงคุกได้แก่ ภูมิทัศน์ริมแม่น้ำโขง และพื้นที่ชุ่มน้ำที่กระจายอยู่ในบริเวณตำบลเวียงคุก

เนื้อหาการออกแบบ :

- ภูมิทัศน์ริมหาดทราย : ทุกฤดูแล้งแม่น้ำโขงบริเวณที่ติดกับตำบลเวียงคุกจะปรากฏหาดทราย ซึ่งในอนาคตหากมีการเชื่อมต่อทางเดินที่ลงไปใช้ประโยชน์จากชายหาดได้ ก็สามารถสร้างสวนพักผ่อน พื้นที่จำหน่ายอาหารในบริเวณใกล้เคียงที่ไม่รบกวนและทำลายธรรมชาติได้ รวมถึงจะช่วยกระตุ้นการพัฒนาของการประมงน้ำจืด กิจกรรมชายหาดและการละเล่นริมชายหาด ไม่ว่าจะเป็นเครื่องละเล่นทางน้ำ การแข่งเรือยาว และสิ่งสนทนากการเพื่ออำนวยความสะดวก

- การทำกิจกรรมในพื้นที่ป่าไม้: เลือกพื้นที่ป่าที่มีการรักษาความสมบูรณ์ เพื่อก่อสร้างสวนป่าเพื่อการพักผ่อนและออกกำลังกาย ศาลา เพลญวน และศูนย์ปิกนิกชั่วคราวสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวให้ได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติ สร้างความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติอาคาร การนำเสนอสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ผสมผสานกิจกรรมสนทนากการและการออกกำลังกายเข้าด้วยกันในพื้นที่เดียว

- หมู่บ้านเชิงนิเวศ : ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งกำเนิดวัฒนธรรม เช่น การประมง ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้และไม่มีตัวตนเหล่านี้ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ควรได้รับการคุ้มครองโดยอาศัยความสนใจจากคนในท้องถิ่น เช่น แสดงการใช้อุปกรณ์การจับปลาที่มีมาแต่ดั้งเดิม การใช้สาริตทักษะของคนตกปลา เครื่องมือการทอผ้า เทคโนโลยีพื้นบ้านและ ศิลปินพื้นบ้านอื่น ๆ เพื่อให้เห็นว่ามนุษย์ สัตว์และสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดในระบบนิเวศธรรมชาติ กิจกรรมเหล่านี้จะทำให้เกิดการรักษาความสมบูรณ์ของธรรมชาติ การอนุรักษ์และสืบทอดวัสดุเครื่องมือที่ใช้ในการผลิต ประเพณีวัฒนธรรมและ

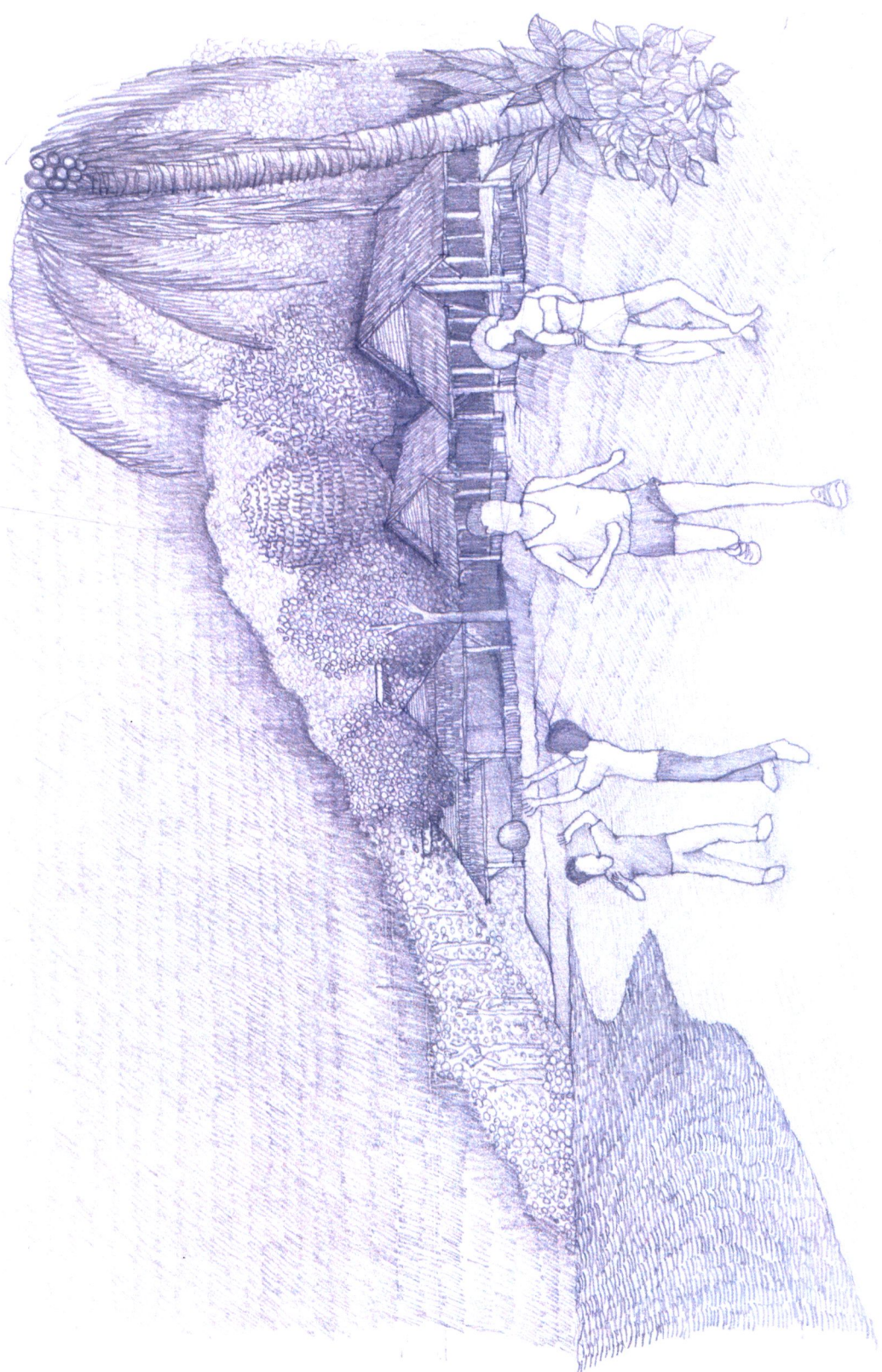
องค์ประกอบด้านวัฒนธรรมอื่นๆ

ภาพที่ 49 (ซ้าย) กรณีศึกษาการจัดการภูมิทัศน์ในพื้นที่ชุ่มน้ำกุตทิง ตำบลโนนสมบูรณ์ จังหวัดอุดรธานี มีการทำทางเดิน
ยื่นลงไปในน้ำเพื่อให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสธรรมชาติมากขึ้น
(ขวา) องค์ประกอบเพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้พื้นที่ชุ่มน้ำ ที่เป็นทั้งศาลานั่งพักผ่อนชมทิวทัศน์และมีข้อมูล
เลี้ยงนิเวศของท้องถิ่นในเวลาเดียวกันของพื้นที่ชุ่มน้ำกุตทิง

ภาพที่ 50 แนวคิดการจัดการภูมิทัศน์และองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมบริเวณรอบๆ พื้นที่ชุ่มน้ำของเวียงคุก

ภาพที่ 51 การสร้างพื้นที่พักผ่อนสันทนาการรอบๆ บริเวณพื้นที่ที่มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์ พื้นที่ชุ่มน้ำที่อยู่ไม่ไกลจากชุมชน หรือแม้แต่ในบางสวนที่อยู่ใกล้กับริมน้ำโขงก็สามารถกระทำได้
ภายใต้กรอบของกฎหมาย การไม่ทำลายทัศนียภาพเดิม และกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม

5.2 การออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมในวัดและโบราณสถานรอบ

วัตถุประสงค์ในการออกแบบ :

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมในวัด - วัดเป็นส่วนหนึ่งของการวางผังการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมของพื้นที่เวียงคุก จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมและวัดไทยเป็นสถานที่ซึ่งมีเสน่ห์ที่เป็นเอกลักษณ์สำหรับชาวต่างประเทศ วัดของหมู่บ้านแต่ละที่สร้างขึ้นเพื่อสะท้อนถึงเทคโนโลยีก่อสร้างและการตกแต่ง อันสามารถแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาในการก่อสร้างที่สำคัญๆ ได้ ขณะที่ในอีกด้านหนึ่ง รูปแบบของวัดป่าที่เรียบง่าย สร้างขึ้นโดยการผสมผสานกิจกรรมทางศาสนาเข้ากับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติอย่างกลมกลืน เป็นการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่ต่างออกไปอีกรูปแบบหนึ่ง กิจกรรมทางศาสนาในแต่ละเทศกาลภายในแต่ละวัด สามารถเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญได้เป็นอย่างดี ดังนั้นกรอบของการออกแบบควรต้องผสมผสานให้เข้ากับวัฒนธรรมของวัดในชุมชน ทำให้เกิดการเชื่อมโยงและสนับสนุนกันและกันระหว่างสถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นภายในวัดและการแสดงออกถึงวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับจิตวิญญาณความเชื่อศาสนาและวัฒนธรรม นำเอาวัดในหมู่บ้านทั่วไปและวัดป่ามาผนวกกันเข้ากับเส้นทางท่องเที่ยว เพื่อสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมของวัดที่หลากหลาย

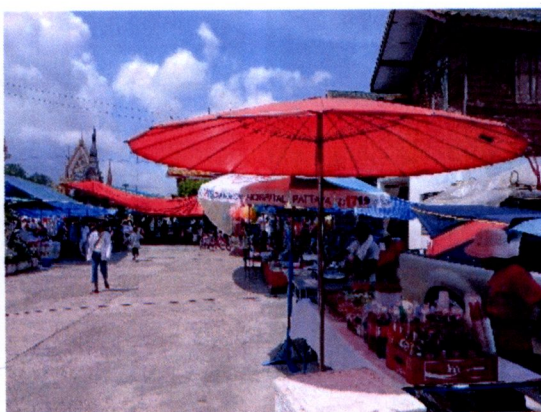
เนื้อหาการออกแบบ :

- วัดยอดแก้ว: ในประวัติศาสตร์เป็นวัดที่มีชื่อเสียง มีเสา เมือง วัดสถานที่ปรักหักพัง วัดที่สร้างจากเสาศิลาแลงและมีทัศนียภาพที่สวยงาม อย่างไรก็ตามภายในวัดยังมีการจัดวางภูมิทัศน์ที่สามารถจะปรับปรุงให้ดีกว่านี้และร่มรื่นกว่านี้ได้ จึงควรต้องมีการปรับปรุงและมีการวางผังเหมาะสม การรักษาไว้ซึ่งความสะอาดให้แก่สภาพแวดล้อมภายในบริเวณวัด สร้างความรู้สึกห่วงแหนต่อประวัติศาสตร์ให้เกิดขึ้นแก่คนในชุมชนรอบๆ วัด ซึ่งจะช่วยให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงความสำคัญและยิ่งใหญ่ของวัด

ภาพที่ 52 แสดงสภาพแวดล้อมภายในวัดยอดแก้วในปัจจุบัน

- วัดสาวสุวรรณ : เป็นวัดที่ตั้งอยู่ริมถนน ภายในวัดมีสถาปัตยกรรมที่หลากหลายทั้งที่สร้างขึ้นใหม่และเจดีย์โบราณที่ไม่ได้มีการปรับแต่งภูมิทัศน์ให้เข้ากัน จึงพบว่าในปัจจุบันไม่มีการปลูกต้นไม้ภายในวัดมากพอ ทัศนียภาพทั่วไปประกอบด้วยพื้นปูน(Hardscape) เป็นส่วนใหญ่ จึงให้ความรู้สึกที่แข็งกระด้าง การวางผังที่เป็นอยู่ไม่สมเหตุสมผลเท่าที่ควร ควรมีการเพิ่มภูมิทัศน์ที่เป็นต้นไม้ (Softscape) เพื่อสร้างความสำคัญและคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ของวัดให้มากขึ้น

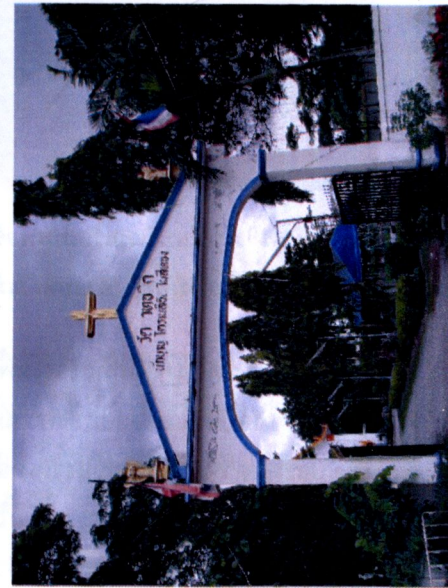
ภาพที่ 53 แสดงการใช้พื้นที่บริเวณลานโล่งภายในวัดสาวสุวรรณ ซึ่งแม้ว่าจะมีความจำเป็นในการใช้งานที่ต้องการพื้นที่โล่งขนาดใหญ่ แต่ก็ควรมีการปลูกต้นไม้บริเวณโดยรอบเพื่อสร้างร่มเงาให้กับวัดมากกว่านี้

• วัดเทพพล: เป็นวัดที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน การดำรงอยู่ของประวัตินี้ศาสตร์และสถาปัตยกรรมในวัดเทพพลเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่นักวิชาการ มีพระพุทธรูปโบราณ โบราณวัตถุที่ขุดค้นได้จากบริเวณวัดจำนวนหนึ่ง อย่างไรก็ตามวัดครอบคลุมพื้นที่ไม่มาก ต้นไม้แม้จะมีมากกว่าวัดอื่นๆ แต่ขาดการวางแผนการใช้พื้นที่ที่เหมาะสม ทำให้ทัศนียภาพและการเชื่อมโยงกันของทางเดินระหว่างโบราณสถานที่มีอยู่ในวัดปัจจุบันไม่เป็นระเบียบ ควรจะต้องมีการซ่อมแซมและมีการจัดหน้าที่ใช้สอย ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและเขตอาคารให้เป็นระเบียบและสะอาดตามากขึ้น เพื่อเสริมสร้างคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเส้นของวัดที่เป็นอยู่ให้โดดเด่นมากขึ้น

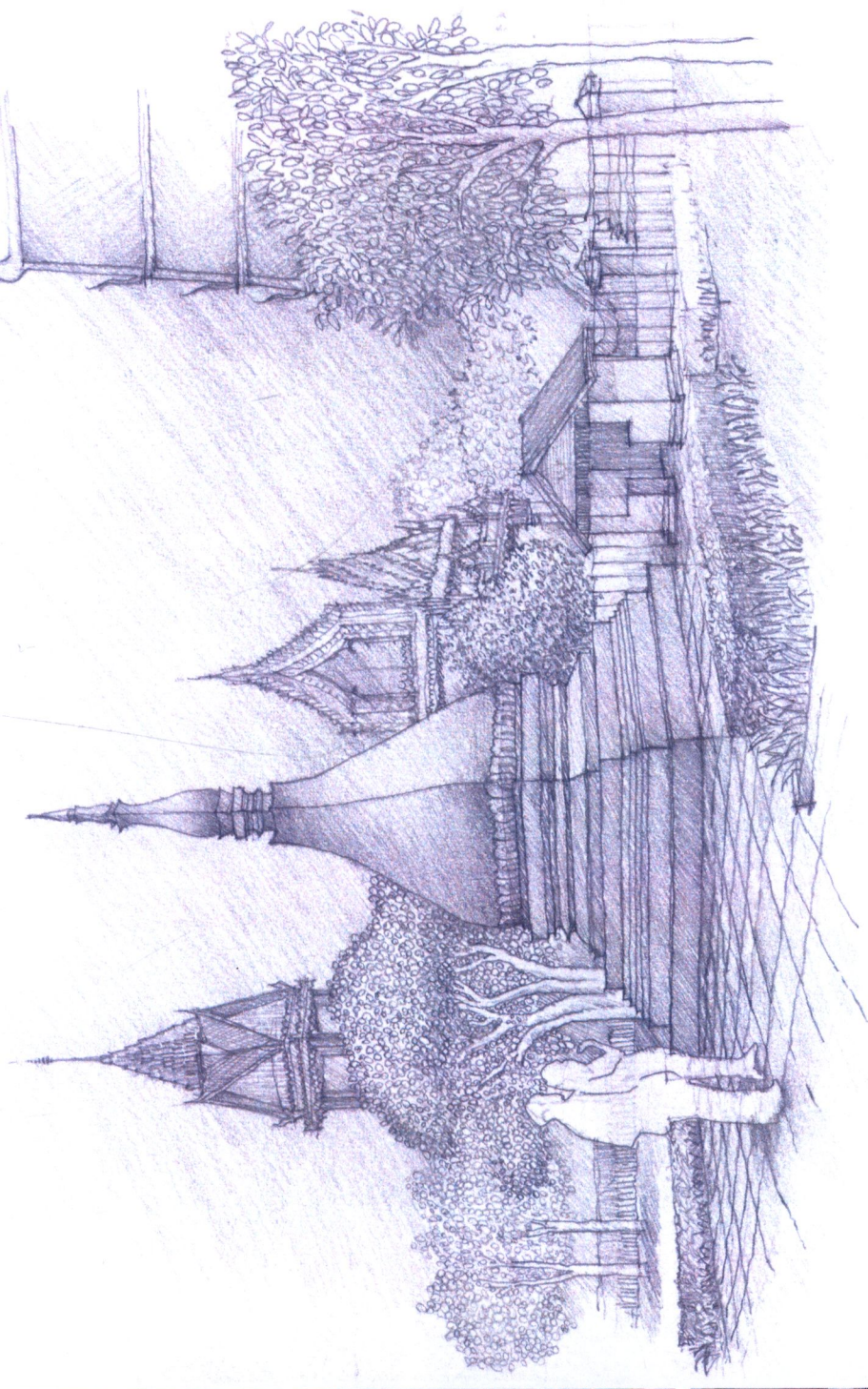
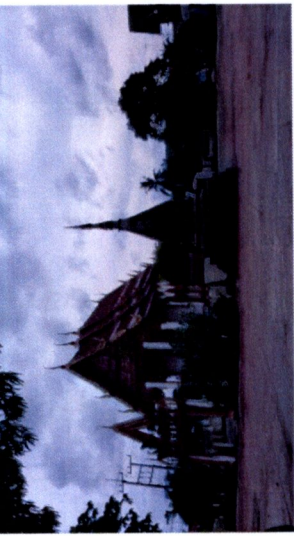

ภาพที่ 54 ภายในบริเวณวัดเทพพลซึ่งลักษณะภูมิทัศน์ ควรจะมีการปรับปรุงให้ดีกว่านี้ (ซ้าย) เช่นบริเวณรอบๆ อาคารที่สร้างครอบหลักเมืองเดิม (ขวา) หรือบริเวณพื้นที่ป่าด้านหน้าของประตูทางเข้าวัด

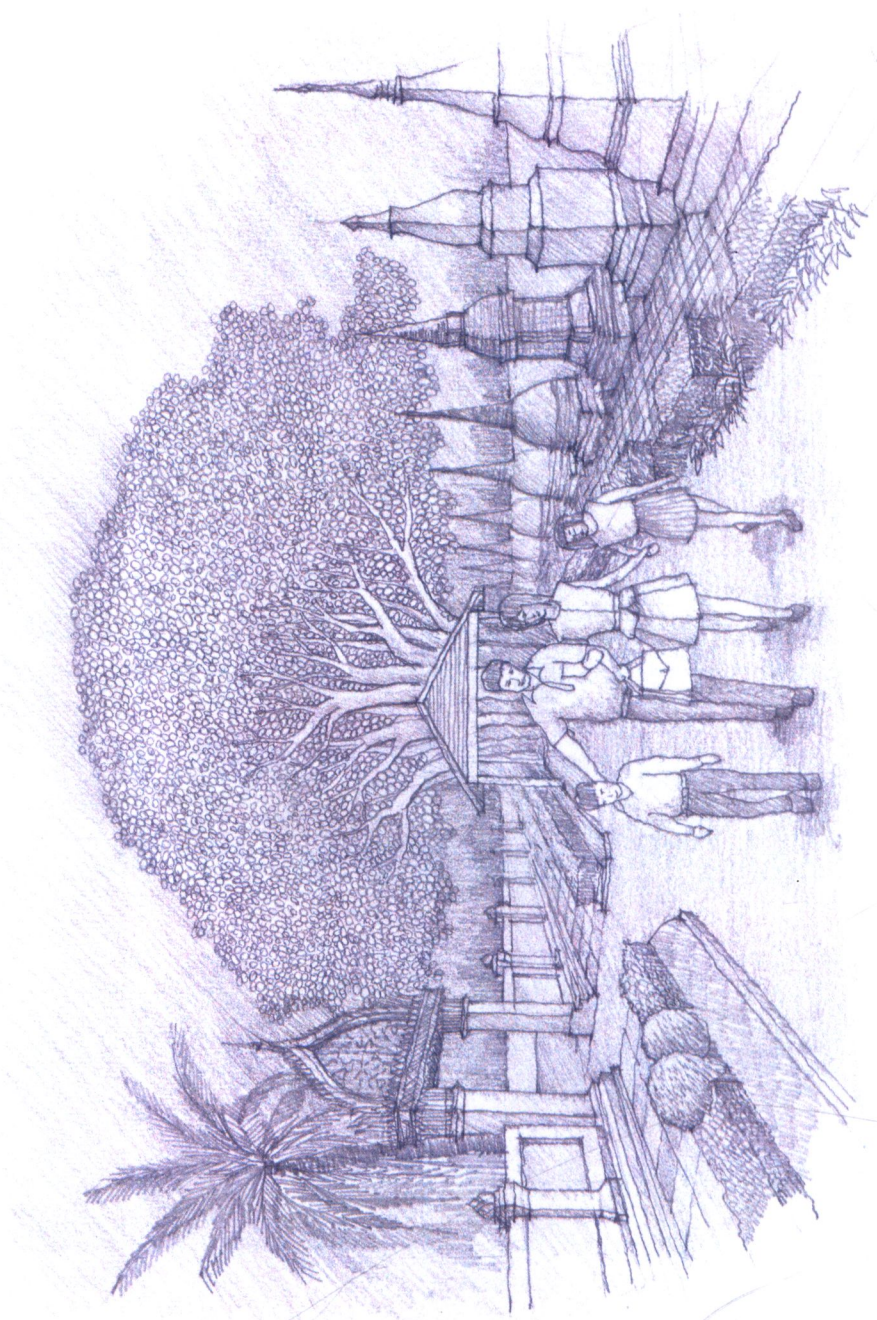
• วัดอื่นๆ: วัดที่สร้างในพื้นที่ตำบลเวียงคุกปัจจุบัน มักก่อสร้างด้วยรูปแบบสถาปัตยกรรมทางศาสนาสมัยใหม่ที่แสดงออกถึงความทันสมัยอย่างเด่นชัด มีการวาดภาพภายในโบสถ์หรือศาลาโดยใช้สีสตรที่เข้มสะดุดตา แต่ข้อเสียของวัดเหล่านี้คือมีขนาดเล็ก แต่อย่างไรก็ตามสามารถเชื่อมโยงกับวัดที่ใกล้เคียง โดยการสร้างเส้นทางการเดินชม เพื่อให้แต่ละวัดยังสามารถคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของตัวเอง แต่ในภาพแสดงให้เห็นรูปแบบของวัดไทยในชนบทที่ร่วมสมัย

ภาพที่ 55 วัดและโบสถ์ในเวียงดุกซึ่งต่างมีตักบาตรในการพัฒนาเป็นพื้นที่รองรับกิจกรรมการ

ภาพที่ 56 ตัวอย่างแนวคิดการปรับปรุงพื้นที่ภายในวัดสาธุธรรม ซึ่งมีหลักการพื้นฐานคือ การเพิ่มพื้นที่สีเขียวหรือภูมิทัศน์โดยรอบที่ไม่ดอกไม่ในส่วนที่สามารถจะกระทำได้อย่างเป็นระเบียบและสะอาดตา อีกทั้งสามารถสนับสนุนกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในบางช่วงเวลาได้

ภาพที่ 57 ตัวอย่างแนวคิดการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในวัดกุศลนารี ซึ่งมีลานคอนกรีตขนาดใหญ่ ทำให้วัดขาดความร่มรื่นอย่างที่

ควรจะเป็น

500 1000 m

ภาพที่ 58 แสดงเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมต่อกันของวัดและการจัดภูมิทัศน์ริมน้ำที่ควรมี

ภาพที่ 59 แสดงทิศทางการมาของนักท่องเที่ยวและตำแหน่งของแหล่งท่องเที่ยวที่รองรับตามเส้นทาง

5.3 การออกแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมพื้นบ้าน (การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม)

วัตถุประสงค์ในการออกแบบ :

“นำความเป็นพื้นบ้านมานำเสนอใหม่” การนำเสนอการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนนี้ที่สำคัญ โดยการนำเอาทรัพยากรการท่องเที่ยวท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์ และทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมาพัฒนาร่วมกัน โดยอาศัยช่วงเวลา (เทศกาลประเพณีพื้นบ้านและเทศกาลทางพุทธศาสนา) และทรัพยากรทางธรรมชาติ (ที่ดิน ป่าไม้และน้ำโขง) ผสมผสานเข้ากับการใช้ประโยชน์จากการวางผังชุมชนของท้องถิ่น สร้างกิจกรรมเหล่านี้ให้เกิดขึ้นในพื้นที่ที่เกิดจากการวางผังชุมชน นอกจากนี้แนวคิดสำคัญของการออกแบบก็เพื่อผสมผสานให้เข้ากับความเข้าใจและจิตวิญญาณของวิถีชีวิตผู้คนท้องถิ่น ไม่ได้มาจากการปั้นแต่งที่ห่างไกลสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในการใช้ชีวิตของเกษตรกร

เนื้อหาการออกแบบ :

• ลอยกระทง : ในเวลากลางคืนมีการแข่งขันกระทง การประกวดนางนพมาศ จำหน่ายกระทงและการแข่งขันโคมลอย ในเวลาเดียวกันควรมีการประกวดร้องเพลงและการแสดงพื้นบ้าน ขณะที่พื้นที่โล่งของบึง มีการจำหน่ายอาหารพื้นเมืองและสินค้าหัตถกรรมที่โดดเด่นของท้องถิ่น

• บุญบั้งไฟ : ประเพณีงานบุญบั้งไฟในปัจจุบันถูกจัดให้เป็นกิจกรรมทางประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญที่สุดของตำบลเวียงคุก ภายใต้การนำเสนอจุดขายว่าเป็นบุญบั้งไฟที่ใหญ่กว่าของจังหวัดหนองคายและเป็นรองเพียงแค่จังหวัดยโสธร รูปแบบการจัดบุญบั้งไฟในปัจจุบันนี้ (ภาพที่ 60) คือ ขบวนแห่

ภาพที่ 60 (บนซ้าย, ขวา) รูปแบบประเพณีการจัดบุญบั้งไฟของเวียงคุก ซึ่งในภาพรวมมีความคล้ายคลึงกับทุกๆ พื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ล่างซ้าย) ผลตัวอย่างหนึ่งคือการสร้างความฉีกหักให้แก่เศรษฐกิจของท้องถิ่น (ล่างขวา) ขณะเดียวกันท้องถิ่นก็ยังคงต้องปรับปรุงการบริหารจัดการให้กิจกรรมดังกล่าวไม่ส่งผลในด้านลบต่อภาพลักษณ์และสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น

ของแต่ละหมู่มีการประดับตกแต่งบั้งไฟแห่และขบวนเสริม เช่น การแสดงต่างๆ แล้วเดินจากบริเวณส่วนท้ายของตำบล บนถนนหนองคาย-ท่าบ่อ ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากวัดยอดแล้ว ไปสิ้นสุดที่วัดสาวสุวรรณ วันต่อมาจะเป็นการแข่งขันการจุดบั้งไฟ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ในปัจจุบันดึงดูดผู้คนจากพื้นที่ใกล้เคียง พื้นที่หนองคายรวมถึงผู้ชมจากประเทศลาวได้ในระดับหนึ่ง เนื่องจากมีความบันเทิงสนุกสนานและความตระการตาของการแสดงให้เห็นวัฒนธรรมและวิถีชีวิตภาคอีสาน

อย่างไรก็ตามรูปแบบของบุญบั้งไฟที่มีอยู่ในปัจจุบันยังมีรูปแบบที่ขาดเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น เนื่องจากรูปแบบของขบวนแห่และบั้งไฟ เป็นสิ่งที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในพื้นที่ส่วนต่างๆ ของภาคอีสาน ขณะเดียวกันรูปแบบของแต่ละหมู่ก็จะมีเนื้อหาที่เหมือนกัน โดยหลักๆ ประกอบด้วย ขบวนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ขบวนที่กล่าวถึงประวัติของบั้งไฟ ขบวนพ่อน และขบวนเสริมที่มักเป็นวิถีทางการเกษตร ความแตกต่างของแต่ละขบวนที่สำคัญคือ ระดับความยากง่ายและรายละเอียดของการตกแต่งหรืออาจหมายถึงลงทุนทางการเงินและแรงงานที่อาจต่างกัน

ภาพที่ 61

(บนซ้าย,ขวา) คนในท้องถิ่นซึ่งเชื่อว่าตนเป็นร่างทรงของวิญญาณต่างๆ ทำพิธีเข้าทรงในตอนเช้าที่วัดสาวสุวรรณและร่วมขบวนแห่บั้งไฟในตอนบ่ายซึ่งมีการแสดงอิทธิฤทธิ์ความเป็นเทพในลักษณะต่างๆ (กลางซ้าย) วันที่สองที่เริ่มมีการจุดบั้งไฟ ตอนเช้าชาวเทพจะเป็นผู้ไปทำพิธีบอกกล่าวสิ่งศักดิ์สิทธิ์และจุดบั้งไฟเสี่ยงทายที่วัดเทพพล (กลางขวา,ล่างซ้าย) ก่อนจะกลับมาที่วัดสาวสุวรรณ และทำพิธีจุดบั้งไฟที่ฐานบั้งไฟ ก่อน การแข่งขันบั้งไฟตามประเพณีจึงจะเริ่มได้ และชาวเทพจะประกอบพิธีที่วัดไปจนกว่าการแข่งขันจะสิ้นสุดลง

เวียงคุกยังมีเอกลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเพณีบุญบั้งไฟ ซึ่งในปัจจุบันยังไม่ได้มีการยกขึ้นมาเป็นจุดเด่น ได้แก่ ขบวนชาวเทพ (ภาพที่ 61) ซึ่งจะเป็นขบวนสุดท้ายของการแห่ ประกอบด้วยผู้ซึ่งเชื่อว่าเป็นร่างทรงของเทพและวิญญาณต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของเวียงคุกจำนวนร่วมร้อยคน รวมถึงในวันถัดไปผู้ซึ่งเป็นร่างทรงคนสำคัญกลุ่มหนึ่ง จะเป็นผู้ประกอบพิธีเสี่ยงทาย เพื่อความอุดมสมบูรณ์และป้องกันเหตุเภทภัยอาจจะเกิดจากการจุดบั้งไฟแข่งขัน อีกทั้งเป็นผู้ซึ่งจุดบั้งไฟบูชาก่อนที่จะเริ่มการแข่งขันบั้งไฟตรงฐานจุดของบั้งไฟที่บริเวณด้านหลังของวัดสาวสุวรรณซึ่งเป็นสถานที่แข่งขัน รวมถึงจะประกอบพิธีกรรมอยู่ภายในบริเวณวัดจนกว่าจะจบการแข่งขัน เพื่อ “ปิดบั้งไฟ” ไม่ให้วิ่งเข้ามาภายในชุมชนอีกด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยว

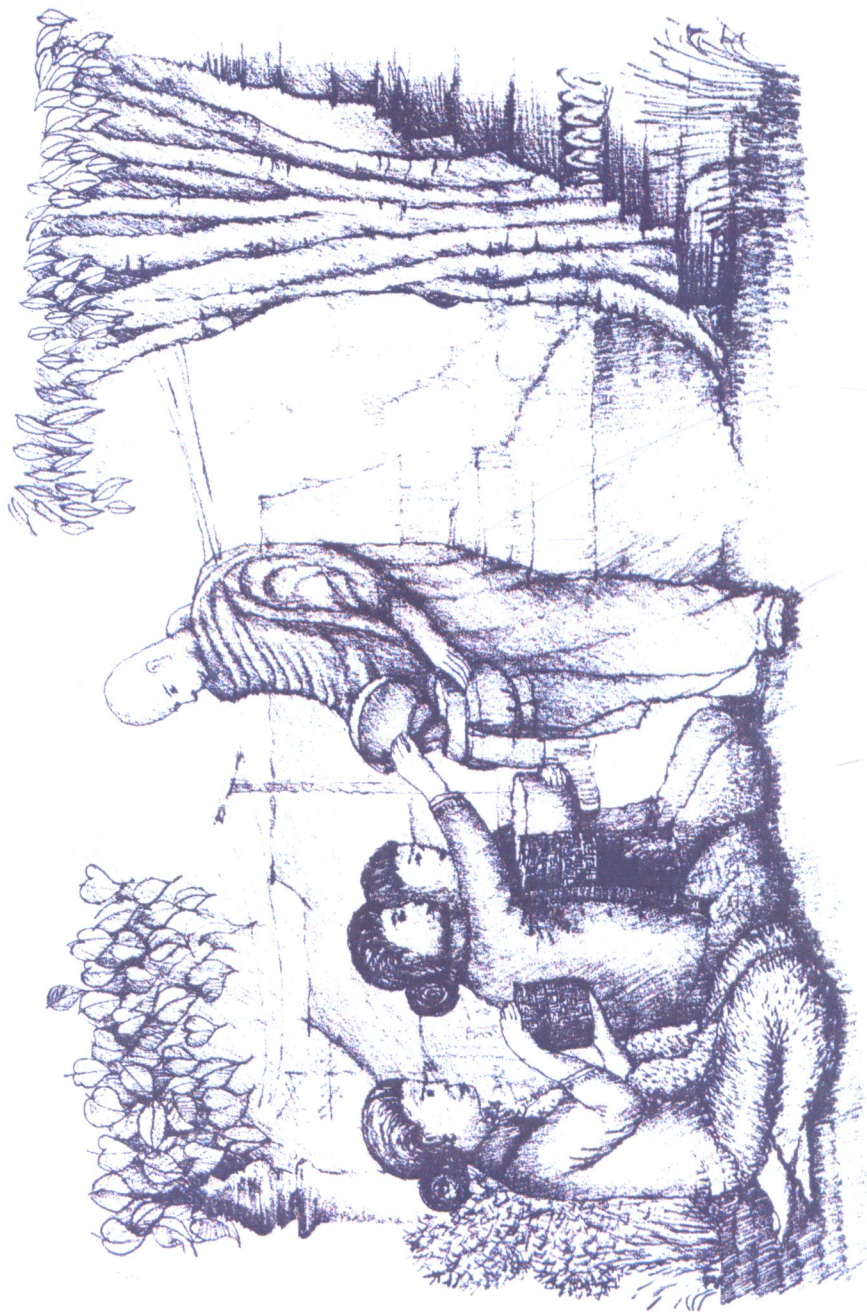
แต่ในปัจจุบันกิจกรรมดังกล่าวยังขาดการยกระดับความสำคัญ ไม่ได้ได้รับความสนใจและเกิดการประสานกับกิจกรรมบุญบั้งไฟในภาพรวม ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนร่วมกิจกรรมได้รับทราบและมีส่วนในการรับชมหรือสังเกตการณ์ ดังนั้นสิ่งที่กระทำอยู่ในปัจจุบันจึงถูกมองเป็นเรื่องของผู้สูงอายุหรือพิธีกรรมที่กระทำโดยคนกลุ่มตามความเชื่อท้องถิ่น

หนึ่งในส่วนของผู้ชมหรือนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน ยังขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยกิจกรรมที่กระทำในปัจจุบันคือ การยืนชมตามสองฟากของถนน ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 5-6 ชั่วโมงกว่ากิจกรรมจะสิ้นสุด โดยมีการตั้งวางขายของกินซึ่งส่วนมากจะเป็นลูกชิ้นและน้ำดื่ม นักท่องเที่ยวหากต้องการจะทานอาหารอย่างเป็นกิจลักษณะ จึงจะต้องทานมาจากที่อื่น

ดังนั้นหากต้องการให้มีความหลากหลายในกิจกรรมให้มากขึ้น จึงเห็นว่าทางหน่วยงานหรือท้องถิ่น ควรมีสถานที่ที่รองรับการจัดกิจกรรมให้หลากหลายขึ้น เช่น การทำบุญตักบาตรของประชาชนและนักท่องเที่ยวในตอนเช้า การจัดกิจกรรมการแข่งขันการทำอาหารพื้นเมือง ซึ่งที่เห็นเป็นรูปธรรมมากที่สุด ได้แก่ การแข่งขันตำส้มตำ เนื่องจากตำบลเวียงคุกมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอันได้แก่ มะเขือเทศ และพริก กิจกรรมในลักษณะดังกล่าวอาจเกี่ยวข้องกับสัตว์และพืชอื่นๆ ที่เป็นสินค้าเกษตรที่ผลิตได้ในท้องถิ่น เช่น ไข่ปลา เป็นต้น การแข่งขันการแทงหยวกหรือการทำปราสาทซึ่งเป็นศิลปะพื้นบ้านที่สำคัญของชุมชน หรืออาจทำกิจกรรมการแข่งขันเหล่านี้โดยการเชิญทางชุมชนในประเทศลาวเข้าร่วมด้วย การแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน การจำหน่าย การจำหน่ายสินค้าและงานหัตถกรรมที่ผลิตในท้องถิ่นและท้องถิ่นใกล้เคียงเพื่อเป็นการสร้างความร่วมมือในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวของท้องถิ่น เช่น การจำหน่ายเครื่องนอนของบ้านท่ามะเฟือง ตำบลโพนสาซึ่งอยู่ติดกับตำบลเวียงคุก เป็นต้น

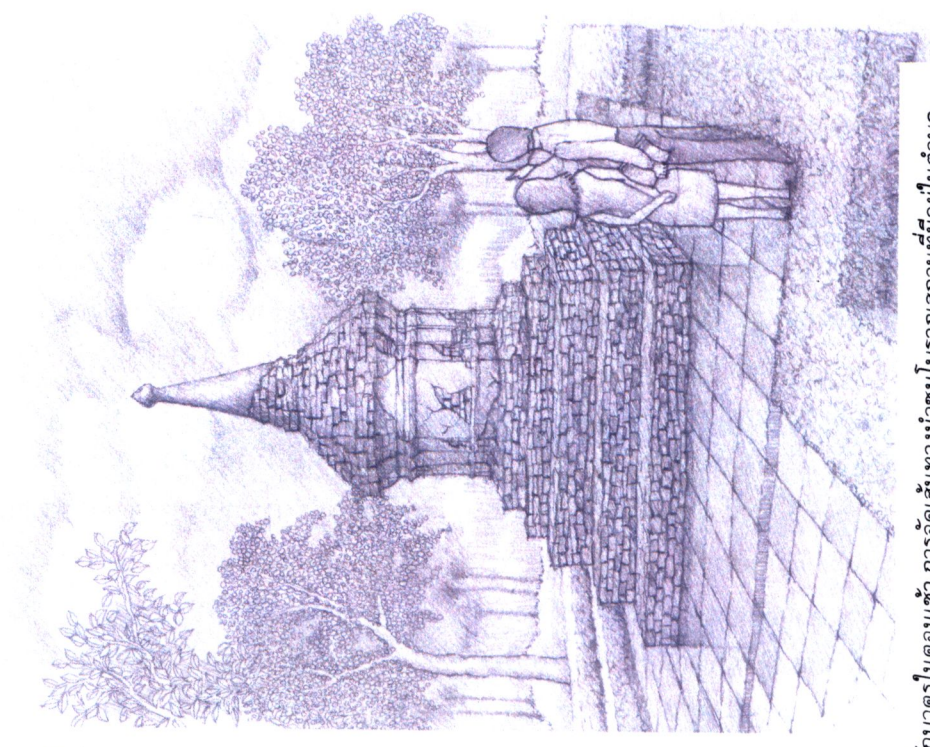
กิจกรรมเหล่านี้ควรจัดขึ้นเพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมและชมสิ่งที่สามารถบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้ การจำหน่ายอาหารพื้นเมืองและสินค้าหัตถกรรมของชุมชนต่างๆ ในตำบลเหล่านี้สามารถจัดได้ตลอดทั้งวัน โดยอาจเป็นกิจกรรมหลักร่วมกับกิจกรรมการประกวดต่างๆ ในด้านวัฒนธรรมในตอนเช้า ก่อนที่จะเริ่มกิจกรรมการแห่บั้งไฟในตอนบ่าย

ตัวอย่างของกิจกรรมเหล่านี้ ซึ่งอาจจะเป็นกิจกรรมที่สามารถจัดให้มีร่วมกับกิจกรรมทางวัฒนธรรมอื่นๆ ที่จัดให้มีในช่วงต่างๆ ตลอดปีได้ จึงจะสามารถยกระดับกิจกรรมทางวัฒนธรรมให้มีจุดขายที่จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น เพราะหากเทียบกับจุดขายในปัจจุบันว่าเป็นรองเพียงแค่จังหวัดโยโสธรแล้ว นักท่องเที่ยวโดยทั่วไปคงอยากจะไปดูงานประเพณีบุญบั้งไฟของโยโสธรมากกว่า ที่จะมาที่ตำบลเวียงคุก เพราะประเพณีบุญบั้งไฟเป็นกิจกรรมซึ่งอาจจะไม่จำเป็นต้องไปดูทุกปี และถ้าให้เลือกไปดูก็คงจะเลือกไปในจังหวัดที่ถูกยกยอมรับว่ามีชื่อเสียงมากที่สุดในด้านประเพณีดังกล่าว หรือเลือกที่จะดูที่หนึ่งมากกว่าที่สอง

ภาพที่ 62

กิจกรรมที่สามารถจัดให้เกิดขึ้นไปพร้อมกับประเพณีหรือกิจกรรมอื่นๆทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้แก่ การตัดบาตรในตอนเช้า การจัดเส้นทางนำชมโบราณสถานที่อยู่ในตำบลเวียงคุก โดยมีไกด์ท้องถิ่นเป็นผู้อธิบายให้ควารู้แก่นักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามประวัติเมืองเวียงคุก รวมถึงเกร็ดต่างๆ ทั้งที่เป็นตำนานและคำบอกเล่าจากผู้อาวุโสในหมู่บ้าน ที่จะเพิ่มคุณค่าทางประวัติศาสตร์ให้แก่ท้องถิ่น ปัจจุบันยังไม่ได้รับการเรียบเรียงไว้อย่างเป็นระบบ

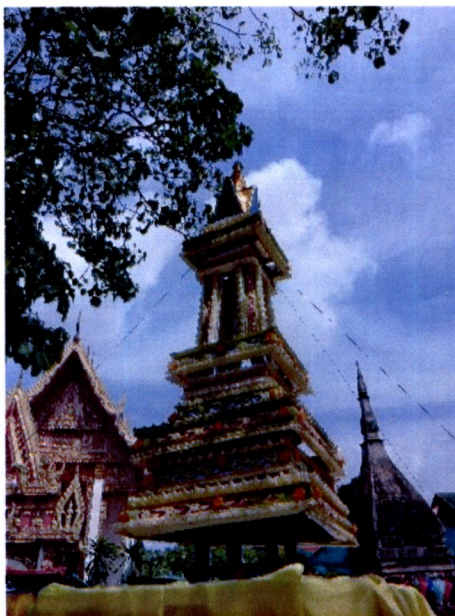
- **การแข่งขันเรือยาว** : คนในท้องถิ่นรวมตัวกันจัดขึ้นทุกปี ในเทศกาลการแข่งขันเรือยาวนี้ นอกเหนือจากการแสดงพื้นบ้าน การประกวดกองเชียร์และการแข่งขันเรือยาวในแม่น้ำโขง ควรจะมีการจำหน่ายอาหารพื้นบ้าน กิจกรรมเพื่อบันเทิงและกิจกรรมสันทนาการอื่นๆ

- **วันเกษตร** : ในส่วนการเกษตรของคนในท้องถิ่นสามารถเลือกเอาวันใดวันหนึ่งที่เหมาะสม เช่น วันพืชมงคล เพื่อการจัดงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ซึ่งสร้างความบันเทิงให้แก่คนในท้องถิ่นบันเทิงตัวเอง อีกทั้งยังเป็นการแสดงออกถึงวัฒนธรรมการเกษตร มีการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรที่มีในท้องถิ่น การจำหน่ายพืชผักปลอดสารพิษ เป็นต้น

5.4 การจัดแสดงศิลปะและงานหัตถกรรมพื้นบ้าน (แบบมีส่วนร่วม)

วัตถุประสงค์ในการออกแบบ :

ควรมีการนำเอางานหัตถกรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่โดดเด่นเข้ามาประยุกต์เป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน อันได้แก่ งานหัตถกรรมการสานไม้ไผ่ การสานเสื่อ หรือวัสดุจากพืชชนิดต่างๆ การทอผ้า เครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ แนวคิดผสมผสานการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมเข้ากับกับศิลปะและงานหัตถกรรมพื้นถิ่น เพื่อให้

ภาพที่ 63 ส่วนหนึ่งของงานหัตถกรรมและงานฝีมือของช่างท้องถิ่นแขนงต่างๆ ซึ่งสามารถเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยวได้

นักท่องเที่ยวมีประสบการณ์ในการลงมือทำ ให้เข้าใจถึงเสน่ห์ที่มีอยู่ในศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านภาคอีสาน ในเวลาเดียวกันเพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้แก่แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่

เนื้อหาการออกแบบ :

ตามนโยบายการสร้างสินค้าของแต่ละตำบล ควรกำหนดให้พื้นที่ริมถนนหรือพื้นที่ในหมู่บ้านจุดใดจุดหนึ่งมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานหัตถกรรมในท้องถิ่นที่ชัดเจน เช่น การสานไม้ไผ่ สานฟาง ผ้าทอมือ กระติบข้าว และแสดงศิลปะอื่น ๆ งานหัตถกรรมเหล่านี้ปกติอาจจะผลิตเป็นสินค้าอยู่แล้วในชุมชน แต่ในวันหยุดอาจจะเป็นการผลิตเพื่อสาธิตและจำหน่าย โดยมีพื้นที่แสดงผลงานและให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมลงมือทำได้

- การแสดงหัตถกรรมงานสานไม้ไผ่และพื้นที่จำหน่าย: ผสมผสานกระบวนการทั้งหมดเข้าด้วยกัน นับแต่การเก็บวัตถุดิบ การเลือกวัสดุ กระบวนการและขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ทำเสร็จแล้ว ผสมผสานเข้ากับกระบวนการผลิตอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับไม้ไผ่และเครื่องมือเครื่องใช้อื่นๆ มีการสาธิตให้เห็นจริง ๆ และให้นักท่องเที่ยวได้มีประสบการณ์ในการฝึกทำ เพื่อให้เห็นความเชี่ยวชาญที่ต้องมีในการผลิตสินค้านั้นๆ อันจะเป็นการสร้างความเข้าใจและเห็นคุณค่าของงานหัตถกรรมของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการขายได้อีกทางหนึ่ง

- พื้นที่งานจักสานอื่นๆ และพื้นที่จำหน่าย : ควรมีการแสดงตั้งแต่การเก็บรวบวัสดุหรือพืชชนิดต่างๆ การเลือกวัสดุ การฟอกสี การสานผลิตภัณฑ์ การเตรียม การย้อมสีและการจำหน่ายสินค้าสำเร็จรูป ผสมผสานเข้ากับทั้งกับการฝึกสาน และนิทรรศการสาธิตการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

- พื้นที่แสดงผ้าทอมือและพื้นที่จำหน่าย: แสดงให้เห็นแหล่งที่มาของผ้าที่ผลิตในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นไหมหรือผ้าฝ้าย การเลือกวัสดุที่นำมาทอ การย้อมสี การแสดงเครื่องมือและอุปกรณ์การทอผ้า การสาธิตการทอผ้า การออกแบบลายผ้า การแสดงสินค้าผ้าที่ทอเสร็จแล้ว และ ให้นักท่องเที่ยวได้มีประสบการณ์ในการฝึกทอผ้า

- เทคโนโลยีการผลิตเครื่องปั้นดินเผาและจำหน่าย:

มีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาในท้องถิ่น แสดงวิธีการเลือกดิน การผลิต แสดงเครื่องมือที่ใช้ในการทำเครื่องปั้นดินเผา การวาดลวดลายเครื่องปั้นดินเผา และการให้นักท่องเที่ยวได้ลองทำการจำหน่ายสินค้า

5.5 การท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมอาหาร

วัตถุประสงค์ในการออกแบบ :

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือถือได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีวัฒนธรรมอาหารอันโดดเด่นพื้นที่หนึ่งของประเทศไทย ซึ่งไม่เพียงแต่มีทรัพยากรอาหารที่มีเอกลักษณ์ในภูมิภาค ในเวลาเดียวกันด้วยที่ตั้งที่อยู่ใกล้กับประเทศลาว และการอพยพเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่ของคนเวียดนาม ทำให้วัฒนธรรมการกินอยู่ในพื้นที่หนองคายที่เป็นเอกลักษณ์ สามารถซึมซับเอาเอกลักษณ์ทางอาหารของพื้นที่ต่างๆ และนำมาให้

ภาพที่ 64 สิ่งสำคัญในการสร้างศักยภาพให้แก่การท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมอาหารได้แก่ ความเป็นเอกลักษณ์ของอาหาร ที่บ่งบอกรากของวัฒนธรรมในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งไม่สามารถพบเห็นได้ในที่อื่นๆ

เกิดเอกลักษณ์ของตัวเองได้

ดังนั้นวัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอาหาร คือการไปสำรวจแหล่งของวัฒนธรรมอาหารในท้องถิ่นที่มีชื่อเสียง นอกเหนือจากจะให้นักท่องเที่ยวได้รับประทานอาหารดังกล่าวแล้วยังสามารถลงมือทำด้วย ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเพิ่มพูนประสบการณ์การท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมอาหารและได้รับความสนุกสนานอีกด้วย

เนื้อหาการออกแบบ :

- พื้นที่แสดงอาหารท้องถิ่นและพื้นที่การจำหน่ายอาหาร
- พื้นที่แสดงอาหารขึ้นชื่อของภาคอีสานและพื้นที่จำหน่าย
- พื้นที่แสดงอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติอื่นๆ ในลุ่มน้ำโขงและพื้นที่การจำหน่าย
- ศูนย์เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีประสบการณ์ในการประกอบอาหารเหล่านี้

5.6 การออกแบบสวนท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตร

วัตถุประสงค์ในการออกแบบ :

ประเทศไทยมีสินค้าเกษตรจำนวนมากที่ในประเทศอื่น ๆ ไม่มี การมาท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่จะตื่นตาตื่นใจในผลไม้ที่หลากหลาย รสชาติอร่อย และต้องการที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับการผลิตอาหารที่มีชื่อเสียง เช่น ข้าวหอมมะลิ เป็นต้น หรือแม้แต่การผลิตอาหารอื่น ๆ ที่ไม่ใช่อาหารหลัก ดังนั้นการนำเอาความสนใจของนักท่องเที่ยวมาเป็นจุดเริ่มต้น ในผสมผสานกระบวนการผลิตเพื่อประกอบอาชีพและวิถีชีวิตของเกษตรกร มาผนวกเข้ากับการออกแบบสวนเกษตรเชิงนิเวศ ให้มีการปลูกผลไม้และพืชอื่น ๆ การแสดงนิทรรศการของสินค้าเกษตร เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของการทำการเกษตรในชุมชน บางจุดอาจมีการแสดงให้เห็นถึงการใช้เครื่องมือเกษตรกรแบบดั้งเดิมและอุปกรณ์การทำประมง ให้นักท่องเที่ยวสามารถดูการตัดแต่งกิ่งไม้ผล เก็บผลไม้ ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสความสนุกของการผลิตผลผลิตทางการเกษตร การลงมือปลูกและชิมรสชาติผลไม้ ซึ่งไม่เพียงเพื่อเพิ่มรายได้การท่องเที่ยว จะขยายการแสดงสินค้าเกษตรให้กระจายไปทั่วโลก

ปัจจัยที่ควรพิจารณาในการจัดวางพื้นที่การเกษตรเชิงนิเวศ :

ในพื้นที่สวนเกษตรเชิงนิเวศ : ควรปรับปรุงระดับของมลพิษและสารเคมีที่ตกค้างจากการเกษตรแบบดั้งเดิมเพื่อเพิ่มคุณภาพ ให้ความรู้กับคนในท้องถิ่นเพื่อไม่ให้ใช้สารเคมีในการเกษตร เน้นการใช้พื้นที่ไม่มากแต่ส่งเสริมมาตรการที่จะช่วยให้เกิดการเพิ่มขึ้นของผลผลิต มีการพัฒนาการเกษตรที่มีคุณภาพ ให้ความรู้ในการเลือกปลูกพืชเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และการผลิตที่สนองตอบความต้องการของการท่องเที่ยว เพื่อให้คนในชุมชนได้มีรายได้สูงขึ้น ปัจจุบันตลาดมีความต้องการพืชผักปลอดสารพิษและสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ดังนั้นเพื่อการนี้เกษตรกรในชุมชนจึงควรเรียนรู้การใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนที่ปุ๋ยเคมี กับการใช้กลไกทางชีวภาพแทนการใช้ยาฆ่าแมลง สำหรับการเพาะปลูกและเพาะพันธุ์พืชควรใช้เวลาปรับเปลี่ยนตลอดเวลาตามความต้องการของตลาด เน้นการพัฒนาผลไม้ ดอกไม้ ปศุสัตว์ปลอดสารพิษและโครงการอื่นๆ ให้มีชื่อเสียง ดังนั้นที่ดินของเกษตรกรที่มีอยู่เดิมจะไม่เป็นเพียงพื้นที่ของการผลิตทางด้านเกษตร แต่ยังก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางด้านการท่องเที่ยวตามมาอีกด้วย

เนื้อหาการออกแบบ :

- พื้นที่ปลูกข้าวหอมดอกมะลิและพื้นที่การแปรรูป
- พื้นที่แสดงสวนลำไยและผลไม้อื่น ๆ ตามฤดูกาลและพื้นที่การเลือกเก็บผลผลิต

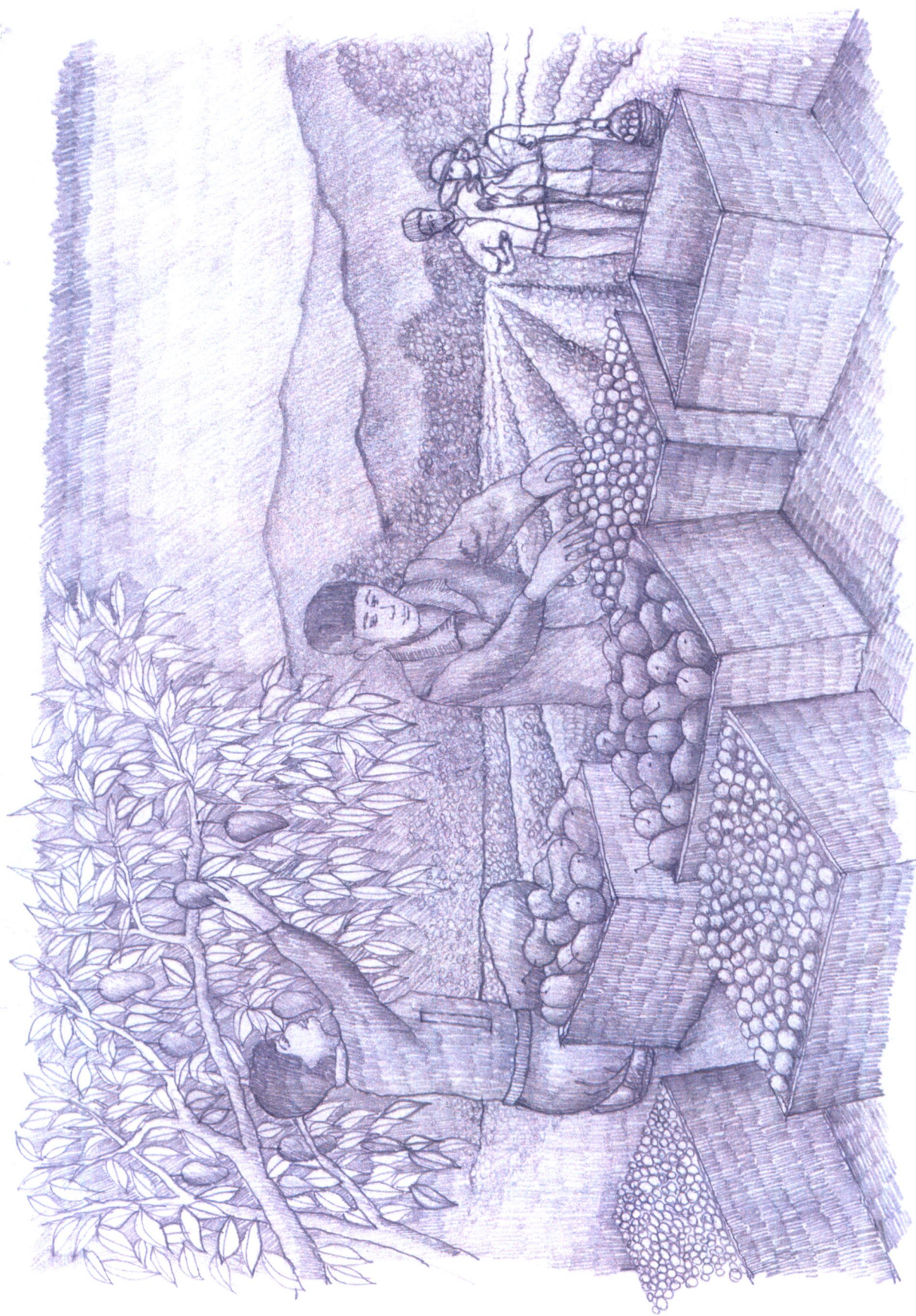
- เขตพื้นที่การปลูกข้าวโพดปลอดสารพิษ และผลิตภัณฑ์ข้าวโพด หรือพืชเศรษฐกิจของท้องถิ่น
อื่นๆ
- พื้นที่ปลูกผักและผลไม้ปลอดสารพิษและพื้นที่เก็บเกี่ยว
- พื้นที่การจำหน่ายอาหารแบบพื้นเมืองและพื้นที่สร้างประสบการณ์ทางการเกษตร

การสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวสวนเกษตรเชิงนิเวศ : เป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวได้มา
เยี่ยมชมสวนของพืชเขตร้อน สัมผัสประสบการณ์การใช้ชีวิตการเกษตร ที่สำคัญยังส่งเสริมการเพิ่ม
มูลค่าสินค้าเกษตรอื่นๆ ที่เป็นผลพลอยได้จากการเกษตรในตำบลเวียงคุก ซึ่งเกษตรกรในท้องถิ่นที่
เข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถดำเนินการผลิตและปลูกพืช มีการใช้ชีวิตประจำวันเป็นปกติ
นอกเหนือจากเวลาที่มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชม จึงมีการให้บริการต้อนรับเท่าที่จะกระทำได้ เช่น
แนะนำชนิดของพืชเกษตร การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับวิธีการดูแลพืช วิธีการเลือกพืชผักที่มี
คุณภาพ พูดคุยเกี่ยวกับประเพณีตำนานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร การนำนักท่องเที่ยวเลือกซื้อ
พืชผักในสวนของตน เป็นต้น

สวนนิเวศเกษตรเหล่านี้ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้พื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษา
และโรงเรียนมัธยมในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นการปลูกฝังให้เด็ก ๆ เหล่านี้เห็นความสำคัญและ
คุณค่าในการทำงานเกษตร ที่จะสามารถพัฒนาและเพิ่มมูลค่าของผลผลิตได้ โดยผ่านแนวคิดของ
เกษตรเชิงนิเวศและความรู้ตามหลักวิชาการ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ เพื่อให้เยาวชนเหล่านี้ เกิดความ
ภาคภูมิใจในท้องถิ่นบ้านเกิดของตน และสืบทอดการพัฒนาอาชีพนี้ในท้องถิ่นต่อไปโดยไม่อพยพไป
ทำงานยังต่างถิ่น

ภาพที่ 65 แสดงแนวคิดการจัดกิจกรรมสันทนาการภายในหนองทองใหญ่และทิศทางการเข้าถึงได้ของคนในชุมชน

ภาพที่ 66 แนวคิดการจัดกิจกรรมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

5.7 ออกแบบมุมมองของทิวทัศน์ให้แก่นักท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์ในการออกแบบ :

คำว่าการท่องเที่ยวไม่ได้จำกัดอยู่ที่การเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์หรือสวนสาธารณะต่างๆ เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงการนั่งรถชมวิวดำเนินตามเส้นทางก็ถือเป็นการท่องเที่ยวและกิจกรรมสันทนาการอย่างหนึ่ง หนองคายมีเอกลักษณ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แม่น้ำโขงที่มีชื่อเสียงและมีสถาปัตยกรรมที่สวยงาม ดังนั้นสามารถออกแบบทิวทัศน์ตามเส้นทาง เพื่อให้ผู้โดยสารในรถสามารถเพลิดเพลินกับทิวทัศน์ทางธรรมชาติและภูมิทัศน์วัฒนธรรมของหนองคาย แต่ยังไม่เพียงพอต่อสภาพอากาศร้อนทำให้เกิดความอึดอัดให้กับนักท่องเที่ยวนี้ในรูปแบบใหม่ของการท่องเที่ยว ที่ควรส่งเสริมให้ขยายแนวคิดนี้ออกไปให้มากขึ้น

ขอบเขตการออกแบบ :

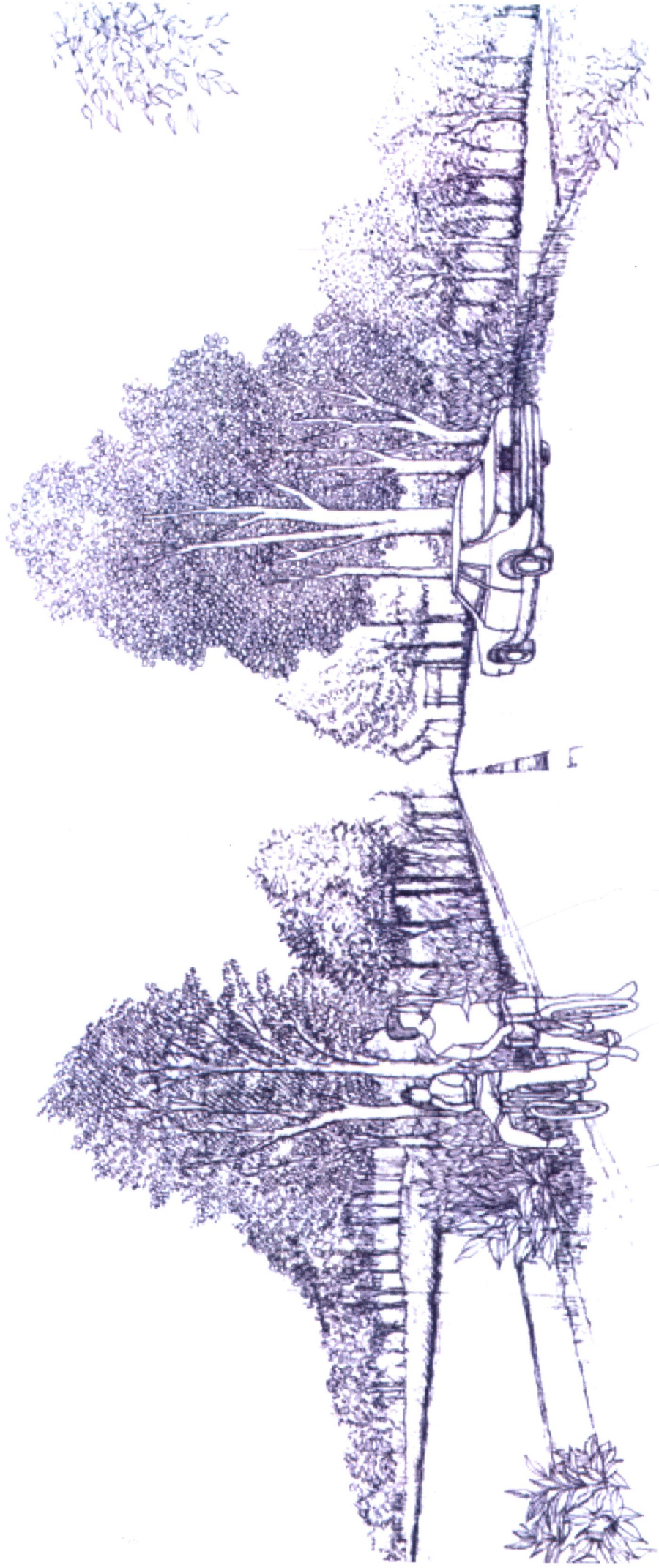
จากความเป็นมาพื้นฐานที่ในตำบลเวียงคุก มีพื้นที่หมู่ 1 2 3 4 ที่ตั้งอยู่เลียบตามแนวแม่น้ำโขงนำไปสู่การวางแผนออกแบบพืชและต้นไม้สีเขียวแบบเขตร้อน ในทั้งสองข้างของถนนสายหลัก ที่มีความเหมาะสมกับทั้งฤดูแล้ง ฤดูร้อนและฤดูฝนที่มีการออกของดอกไม้ที่แตกต่างกัน ถนนทั้งสองด้านของเส้นทางที่สามารถมองเห็นวัดและโบราณสถาน ควรมีการซ่อมแซมและการตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่ ทำให้เกิดเส้นทางการนั่งรถเพื่อการท่องเที่ยวที่เป็น "เพชรเม็ดงาม" ในเวลาเดียวกันควรเพิ่มการให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิทัศน์และภูมิวัฒนธรรมตามลำแม่น้ำโขง ในเวลาเดียวกันก็ควรผสมผสานกับถนนเส้นทางหลักของพื้นที่อื่นและแนวภูมิทัศน์สีเขียวที่เชื่อมต่อมายังเวียงคุก เพื่อทำให้ภูมิทัศน์ใหม่ของเส้นทางการเดินทาง

การพัฒนาต่อไปของโครงการนี้:

การท่องเที่ยวทางดินมองเห็นจริงนี้ไม่ได้ จำกัด ตำบลเวียงคุก ตามถนนสายสำคัญตั้งแต่ออกมาจากตัวเมืองของหนองคาย (เช่น ผ่านตำบลกวนวัน) ต่างสามารถมีการวางแผนปรับปรุงและ เกิดการมีขึ้นของเอกลักษณ์โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์การท่องเที่ยวที่ผ่านการมองของหนองคาย มีการเชื่อมโยงกันของเส้นทางตามริมแม่น้ำโขงไปยังสถานที่สำคัญของหนองคาย กลายเป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่เรียงร้อยเข้าหากัน และที่ผสมผสานทิวทัศน์บนเส้นทางการท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน

ภาพที่ 67 ต้นไม้ริมทางบนถนนที่เลียบแม่น้ำโขง ซึ่งลักษณะของสภาพแวดล้อมสองข้างทางของถนนเช่นนี้ ควรสร้างให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องไปเป็นแนวยาว เพื่อสร้างความร่มรื่นและสวยงามแก่ผู้ที่ผ่านไปมา

คุณค่าและความสำคัญของโครงการ :

ไม่เพียงแต่นักท่องเที่ยวจะได้ชมภูมิทัศน์ที่สร้างขึ้นใหม่ แต่ในเวลาเดียวกันยังเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของผู้คนท้องถิ่น ให้ชีวิตประจำวันของในท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรภูมิทัศน์การท่องเที่ยว แม้ว่าทรัพยากรดังกล่าวอาจถูกมองเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับคนในท้องถิ่น แต่เมื่อผ่านกระบวนการของการออกแบบการนำเสนอใหม่ๆ จะทำให้คนในท้องถิ่นมีทัศนคติใหม่ในด้านความงาม ซึ่งแนวคิดและวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้จะเป็นประโยชน์ที่สำคัญอย่างยิ่งในการช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น

องค์ประกอบของการออกแบบ :

- ทิวทัศน์ของพรรณไม้เขตร้อนตามถนนสายหลัก
- เอกลักษณ์ของที่พักอาศัยสองข้างทางของถนนสายหลัก
- ทิวทัศน์ของวัดริมถนนสายหลักและตามแนวฝั่งแม่น้ำโขง
- พันธุ์พืชตามแนวแม่น้ำโขง ภูมิทัศน์ของหาดทรายริมโขง
- การนั่งเรือล่องชมทัศนียภาพตามแนวแม่น้ำโขง

5.8 การกำหนดตลาด ความยืดหยุ่นและความร่วมมือ ของเส้นทางการท่องเที่ยว

5.8.1 ความสำคัญในตลาดการท่องเที่ยว

ภาพรวมของตลาดการท่องเที่ยวสามารถกำหนดให้หนองคายเป็นพื้นที่ศูนย์กลางหลัก ของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องคือ

ตลาดเป้าหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ :

(1) ตามส่วนแบ่งของตลาดท่องเที่ยว

ตลาดระยะใกล้: ตลาดการท่องเที่ยวรอบๆ หนองคาย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตลาดระยะไกล : แหล่งตลาดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นฐาน และพยายามเปิดตลาดของนักท่องเที่ยวจากทั่วประเทศ โดยเฉพาะตลาดนักท่องเที่ยวจากภาคกลาง รวมถึงต่อการขยายไปยังนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ที่ต้องการจะเข้าไปท่องเที่ยวยังประเทศเพื่อนบ้าน

(2) ตามกลุ่มการท่องเที่ยว

ตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมต้องค่อยๆ ปรับเปลี่ยนจากการท่องเที่ยวสันถนาการทั่วไป ไปเป็นการท่องเที่ยวที่มีรายละเอียดปลีกย่อยมากขึ้น ขั้นตอนของปรับเปลี่ยนคือ การค่อยๆ พัฒนาตลาดการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม ที่สะท้อนความต้องการส่วนบุคคลและกำหนดรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวให้ชุมชนเวียงคุกที่มีความพิเศษของที่ตั้งชุมชนและเอกลักษณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยวของตน เพื่อช่วยเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ : เวียงคุกตั้งอยู่ใกล้กับพื้นที่เมืองหนองคาย ถือเป็นส่วนสำคัญของหนองคาย และยังคงอยู่ติดกับแม่น้ำโขง ในพื้นที่มีโบราณสถานอยู่เป็นจำนวนมาก ที่สามารถใช้สถานที่และทรัพยากรของตนอย่างครบวงจร ในการเป็นเขตแหล่งท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนในยามว่างแห่งใหม่ของเมือง ผ่านการพัฒนาเพื่อสร้างพื้นฐานในการเปิดตลาดท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่เดินทางเพื่อพักผ่อน : การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวพักผ่อนในรูปแบบศตวรรษที่ 21 การวางผังที่ใช้ระบบนิเวศของชนบทผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมร่วมสมัย จะมีศักยภาพในการดึงดูดผู้คนไปเยี่ยมชม เนื่องจากเวียงคุกมีข้อได้เปรียบทางด้านที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ดังนั้นในอนาคตจะ

มีศักยภาพในการเติบโตและความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยว

5.8.2 ความยืดหยุ่นและการสร้างความร่วมมือของเส้นทางท่องเที่ยว

เนื่องจากโครงการนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการบูรณาการกับการใช้ชีวิตประจำวันปกติของคนในท้องถิ่นเข้ากับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ภายใต้การแฝงแนวคิดของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงรูปแบบและวิถีชีวิตประจำวันคนในท้องถิ่น โดยไม่ให้ท้องถิ่นทุ่มเงินและทรัพยากรต่างๆ มากเกินไปเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว การดำเนินการดังกล่าวจะกระทำควบคู่ไปกับการออกแบบเส้นทางของภูมิทัศน์การท่องเที่ยว ซึ่งแนวภูมิทัศน์เหล่านี้ในระหว่างการดำเนินการอาจประสบปัญหาบางอย่าง เช่น

ในด้านของเวลา - นอกเหนือจากเวลาปกติแล้ว เส้นทางท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้านและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมมีกำหนดเวลาในแต่ละช่วงของปีที่แน่ชัด การเกิดขึ้นกิจกรรมแต่ละอย่างไม่พร้อมกัน ดังนั้นทำให้การเกิดขึ้นของการท่องเที่ยวสามารถกระทำได้เฉพาะในช่วงเวลาเทศกาลทางวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละปีเท่านั้น

ส่วนที่ซ้ำซ้อนกันอยู่ในระดับภูมิภาค - เส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมและเส้นทางกาเดินทางท่องเที่ยวตามลำน้ำโขงอาจจะมีส่วนที่เหมือนกันอยู่ การท่องเที่ยวในสถานที่หนึ่งๆ ที่ทับซ้อนกัน เช่น การเห็นภาพวัดเดียวกันจากบนเรือ กับบนรถ พื้นที่แสดงของการแสดงศิลปะและงานฝีมือส่วนหนึ่งอาจเป็นพื้นที่เดียวกับพื้นที่ที่แหล่งท่องเที่ยวแสดงวัฒนธรรมอาหาร เช่น การแสดงวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านในด้านต่างสามารถเกิดขึ้นร่วมกันบนเกาะในบึงหนองทองใหญ่

ในด้านการสร้างรูปแบบเส้นทางท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยวมีทั้งที่เป็นแบบถาวรและแบบที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว ในส่วนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมของวัด สวนเกษตรนิเวศ ส่วนการเดินทางด้วยการชมทิวทัศน์บนเส้นทางท่องเที่ยวบนรถ เมื่อมีการเกิดขึ้นแล้วจัดเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทถาวร ที่จะคงอยู่ไปเป็นเวลานาน ขณะที่การท่องเที่ยวชมศิลปะพื้นบ้านและชมนิทรรศการวัฒนธรรมพื้นบ้านถือเป็นการท่องเที่ยวแบบชั่วคราวหรือช่วงสั้นๆ ซึ่งเนื้อหาของทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างหลังอาจมีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ตลอดเวลาตามความเหมาะสม

โดยรวมแล้ว ในการออกแบบวางผังเส้นทางท่องเที่ยว (พื้นที่ท่องเที่ยว) จำเป็นต้องยืดเอาความยืดหยุ่นเป็นสำคัญ ความยืดหยุ่นดังกล่าวแสดงให้เห็นในการปรับเปลี่ยนช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ในพื้นที่หนองคายส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวต่างมีความต้องการและสาระสำคัญของการมาที่ต่างกัน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมจึงเป็นการเข้าไปสัมผัสสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ มากกว่าจะเป็นการชมเมืองหรือดูเพียงผิวเผินเหมือนการท่องเที่ยวทั่วไป ในอีกด้านหนึ่งกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้เกิดขึ้นจากเวลาและสถานที่ที่แตกต่างกัน จึงไม่สามารถแสดงและรับรู้อย่างสมบูรณ์ในคราวเดียวกัน การมีกิจกรรมที่จัดแยกกันทำให้ไม่ต้องนำแรงรีบในเรื่องเวลาและการใช้พื้นที่ สามารถใช้งานและผสมผสานเข้ากับการพัฒนาของการท่องเที่ยว จะให้คนในท้องถิ่นพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้อย่างยืดหยุ่น อีกทั้งเพื่อที่จะได้ไม่รบกวนการใช้ชีวิตปกติของคนในชุมชน